

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə Nərgiz Paşayeva "Şərəf" ord Azərbaycan elminin, tarixinin, mədəniyyətinin dünyada tanınmasına töhfələrini verən, elmi nailiyyətləri ilə uğurlara imza atan ziyalılar zamanımızın seçilən və həmişə ehtirama layiq olan ziyalılardır. Bu ziyalılar neçə illik ömürlərini elm fədası olaraq işıqlı gələcəyimiz naminə elm xəzinəmizin zənginləşməsinə həsr edən insanlardır. Əməkdar elm xadimi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, AMEA-nın həqiqi üzvü, Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının rektoru, Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan və Qafqazşünaslıq Elmi Mərkəzinin Azərbaycan tərəfdən rəhbəri Nərgiz Paşayevanın gələcəyə hesablanan uğurlu layihələri, ədəbiyyatımızın dünyada tanınması və təbliği istiqamətində gördüyü işlər, bir sözlə, elmin inkişafına həsr olunan ömrün məhz, elminin inkişafında özünəməxsus yeri var. Bu fədakar əmək öz layiqli qiymətini və dəyərini alır. Belə ki, bir çox mükafatların daşıyıcısı Nərgiz xanım Azərbaycanda elm və təhsilin inkişafında böyük xidmətlərinə gö-

Fədakar elm xadimi

rə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Şərəf" ordeni ilə təltif edilib.

"MƏN KARYERA PİLLƏKƏNİNİN BÜTÜN PİLLƏLƏRİNİ KEÇMİŞƏM"

Nərgiz xanım müsahibələrini birində belə deyir: "Mən 1983-cü ildən - ali məktəbi bitirdiyim ildən işləyirəm. Filologiya fakültəsini qırmızı diplomla bitirmişəm. Məni Universitetdə dərslər demək üçün saxladılar. Əvvəl assistent, sonra müəllim, daha sonra baş müəllim oldum. 26 yaşında mən artıq elmlər namizədi idim. Daha sonra dosent, kafedranın professoru, prorektor nəhayət, rektor oldum. Amma işləmək, iki körpə uşaqla mühazirə oxumaq asan deyildi. Çox yorulurdum". Belə başlayan ömrü yolunun elmi fəaliyyəti zaman ötdükcə öz bəhrəsini verməyə başlayır.

N.Paşayeva hesab edir ki, təhsil insanın xarici görkəminə, simasına da nüfuz edir: "İnsan nə qədər mədənidirsə, bu onun xarici görkəmində də özünü göstərir. Forma gözəlliyi məzmun gözəlliyidir. Məzmun nə qədər gözəldirsə, forma o qədər mükəmməldir. Mədəniyyət həmişə yüksək estetik zövqdür". Beləcə, ömrünü elmə bağlayır və əldə olunan uğurların gördükcə bu onu daha özünə cəlb edir və xəzindən bəhrələnməyin nə qədər faydalı olduğunu dərk edir. Əlbəttə ki, Nərgiz xanımı bir şəxsiyyət və elm fədaisi olaraq şöhrət tapması ailədən gələn dəyərlərin, bu şəxsrəhinin ruhu ilə sıx bağlıdır. Mir Cəlal Paşayevin ədəbi irsi, oradan aşılaraq dəyərlər Nərgiz xanımın formalaşmasından yan ötməmişdir. Nərgiz xanım ədəbi-elmi şöhrəti bu şəxsrədən qaynaqlanıb. Əlbəttə ki, elmi nailiyyətləri və elm fədaisi kimi yola çıxmaq, elm axtarışlar aparmaq doğulub boya-başa çatdığı ailənin ənənələrindən qaynaqlanıb. Atasını akademik Arif Paşayevin, anasını professor Aida İmanquliyevanın elmə xidmət ənənəsini Nərgiz xanım uğurla davam etdirərək, biri-birini əvəzləyən elmi uğurlarına imza atır. Ədəbiyyatşünas-alim, təhsil

qurucusu - müəllim, beynəlxalq səviyyəli ictimai xadim... Daim axtarış və nailiyyətlər.

"İNSANLAR ÖZ ƏVVƏLKİ MAHIYYƏTİNDƏ QALACAQLAR"

N.Paşayevanın "Əgər hər hansı bir epoxaya qayıtmaq imkanınız olsaydı hansını seçərdiniz?" sualına cavabı maraqlı olub: "Mən 300-500 il əvvələ düşmək istərdim. Orada hər şeyə baxmaq maraqlı olardı. Xüsusən, hansı incəsənət növlərinin yarandığına baxmağa. Maraqlı olardı ki, gələcək insanın bədii düşüncələri, təfəkkürü hansı metodlar və imkanlar hesabına ifadə olunacaq. Amma bir şeyə şübhə etməm: İnsanlar öz əvvəlki mahiyyətində qalacaqlar". Demək, ziyalı bir insanda öyrənmək keçmiş, bu gün və gələcəklə bağlı düşüncələr fəvqündə idrakın gücünü görmək maraqlıdır.

Nərgiz Paşayeva maraqlı və zəngin bir tərcümeyi-halın müəllifidir. 13 dekabr 1962-ci ildə Bakı şəhərində anadan olan Nərgiz xanım 1968-1978-ci illərdə Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbində təhsil alıb. 1978-ci ildə BDU-nun Filologiya fakültəsinin əyani şöbəsinə daxil olaraq, 1983-cü ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 1983-cü ildə əyani aspiranturaya qəbul olmuş və "Sabirin novatorluğu" adlı dissertasiya işini vaxtından əvvəl tamamlamış və müvəffəqiyyətlə müdafiə edib. 23 sentyabr 1987-ci ildə filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alıb. 1987-ci ilin mart ayından Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsinin "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi" kafedrasında assistent, müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində, 1994-2008-ci illərdə

isə Bakı Musiqi Akademiyasının "Dil və ədəbiyyat" kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışıb.

2004-cü ildə "Müasir Azərbaycan ədəbiyyatında insanın bədii-estetik dərki (xalq yazıçısı Elçinin yaradıcılığı əsasında)" adlı doktorluq dissertasiyası işini müvəffəqiyyətlə müdafiə edib. 11 fevral 2005-ci ildə filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə, 30 mart 2005-ci ildə isə professor elmi adına layiq görülüb. 2006-2008-ci illərdə Bakı Dövlət Universitetində Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor vəzifəsində işləyib. 2006-cı ildən BDU-nun nəzdində fəaliyyət göstərən filologiya elmləri doktoru və fəlsəfə doktoru dissertasiyalarının müdafiəsini keçirən D.02.181 Dissertasiya Şurasının sədridir. 2007-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. 23 iyun 2008-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2886 sayılı sərəncamı ilə M. V. Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına rektor təyin olunub. 2009-cu ilin oktyabr ayından Bakı Dövlət Universitetinin "Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı" kafedrasının müdürüdür. 2 may 2017-ci ildə AMEA-nın həqiqi üzvü, 8 iyun 2018-ci ildə isə AMEA-nın vitse-prezidenti seçilmişdir. 27 fevral 2019-cu ildə Nərgiz Paşayeva akademik V. Sadovniçinin təqdimatına əsasən, Rusiya Təhsil Akademiyasının akademiki (xarici üzvü) seçilib.

Fədakar əməyinin və elmi nailiyyətlərin nəticəsi olaraq 18 noyabr 2008-ci ildə Rusiya Federasiyası Xarici İşlər Nazirliyinin Rusiya Beynəlxalq elmi və mədəni əməkdaşlıq Mərkəzi tərəfindən Rusiya-Azərbaycan dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərində göstərdiyi xidmətlərə görə "Dostluqda göstərdiyi xidmətlərə görə" nişanı ilə təltif olunub. Azərbaycan Res-

publikası Prezidentinin 30 avqust 2009-cu il tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan elminin inkişafında göstərdiyi xidmətlərə görə, Əməkdar elm xadimi fəxri adına layiq görülüb. Macarıstanın Prezidenti Pal Şmidtin 11 mart 2012-ci tarixli Sərəncamı ilə professor Nərgiz Paşayeva 30 aprel 2012-ci ildə Macarıstanın dövlət mükafatı ilə - "Xidmətlərə görə" Komandor xaç ordeni ilə təltif edilib. Azərbaycan və Fransa əməkdaşlığının inkişafında göstərdiyi aramsız fəaliyyətinə görə 2013-cü ildə zabit dərəcəli "Akademik Palma" fransız ordeni ilə təltif olunmuşdur. Bu yüksək mükafatı Fransanın Azərbaycandakı səfiri Paskal Monye təqdim edib.

19 aprel 2017-ci ildə müstəqillik illərində Azərbaycanda elm və təhsil sahəsində həyata keçirilmiş mühüm beynəlxalq layihə olan Oksford Universitetində Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan və Qafqazşünaslıq Elmi Mərkəzinin yaradılması və səmərəli fəaliyyətinin təmin edilməsindəki müstəsna xidmətlərinə görə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nizami Gəncəvi adına Qızıl medalına layiq görülmüşdür.

"OKSFORD UNIVERSİTETİNİN ŞƏRQŞÜNASLIQ FAKÜLTƏSİNDƏ APARILAN

ELMI-TƏDQIQAT İŞLƏRİ DÜNYANIN DİGƏR ALI MƏKTƏBLƏRİ ÜÇÜN BİR ÖRNEKDIR"

Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi adına Elmi Mərkəzinin və onun Azərbaycan tərəfdən rəhbəri akademik Nərgiz Paşayevanın həyata keçirdiyi və müstəqil Azərbaycanın dünya miqyasında tanınmasına xidmət edən möhtəşəm, fundamental, tarixi həqiqətlərə söykənən işlər, sözlün həqiqi mənasında, tarixi hadisələrdir. Nərgiz xanım Paşayeva çıxışlarının birində qeyd edir: "Oksford Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsində aparılan elmi-tədqiqat işləri dünyanın digər ali məktəbləri üçün bir nümunədir. Qərbi dünyasının ən nüfuzlu bu tədris ocağında hər hansı həqiqəti dünyaya çatdırmaq istəyən xalq, əvvəlcə öz qədim və zəngin keçmişini ortaya çıxarmalı, əsaslı elmi işlər aparmalı, ciddi və zəhmətkeş tələbələr yetişdirməlidir. Yalnız bundan sonra həmin xalq dünyada elm sahəsində mövqə tutub, söz deməyi bacara bilər".

Bütün bunlarla yanaşı, bir sıra kitab və monoqrafiyalarını müəllifidir. "İnsan bədii tədqiq obyektini kimi (xalq yazıçısı Elçinin yaradıcılığı əsasında)", "Antik ədəbiyyat tarixi", "Qədim Roma ədəbiyyatı", "Dünya deyilən sənmişən", "Ədəbiyyatda lirik növ" "Şərq və Qərb: ümumbəşəri ideala doğru: fəlsəfi etüdlər" və s. müəllifidir.

Onun nailiyyət və uğurları olduqca zəngindir. Onun həyat yolunu səhifələdikcə bu ömrün zəngin irsində fədakar bir elm xadimlərinin nailiyyətləri ilə tanış olursan.

Zümrüd BAYRAMOVA